

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
23 aprilie st. v.
5 maiu st. n.

Ese in fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principala 375 a.

Nr. 17.

ANUL XXV.
1889.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Dor de țeră.

Sunt așa departe de munții patrii mele,
De plaiuri inflorite, acolo unde-am fost
Perdut prin stânci și codri, vecin de nori și stele,
Loc mândru d'altă dată al vieții adăpost.

Tabloul teu in minte-mi măreț și drag se 'ntinde,
Cu văi, verdeți curate și pline de 'ncântări;
Cu umbrele pădurei ce căma ei desprinde
Și chiamă la recóre, plăcute desfătări.

Cu riușori ce tainic scobóră din fântâne
Senine ca cristalul, născute de subt stânci;
Cu pécuararii mândri și mândrele române,
Cu turmele-odihnite sub umbrele adânci.

Subt sóre un vél luciu imbracă-a tale place,
Vél tremurând in aer și 'n unde dispărënd;
Pe deal se 'nalță albă biserica in pace,
Cu clopotul d'aramă ce dulce-mi sună 'n gând.

Un nuc muschios nainte-i cu-adâncă răděcină
Stă 'n brațul falnic unui cireș ingârbovit;
Când unul in furtună să cadă se inchină,
Celalt il spriginește și stă tot neclintit.

O! simbol al frăției eterne și sublime,
Oftând d'atunci din suflet de câte ori n'am dis:
Să fie-așá tot strînsă intręga románime,
Să se 'mplinescă astfel al vieții mele vis!

Și de te uiți din fața bisericei inalte,
Vedé-voi la picidre-ți, in vale, jos, in fund,
O casă-acum tăcută, făr de podóbe alte,
Decât acele, care comorile-mi ascund.

Oh! casa-aceea scumpă . . . O sóre, martur lumii,
Cum luminai odată pe ea fermecător
Și me găsi ai ferice lipit de sinul mumii
Și te găsi ai acelaș, etern, nemuritor!

Vai! ét' aci grădina in dosul tristei case,
Urzici, brușteri și greeri își fac al lor locaș,
Acolo unde-odată mult timp se ridicase
Un prun subt umbra cărui dormit-am copilaș.

Véd . . . lângă zid, in curte un scaun mic de piétră;
De câte-ori acolo stând moșul meu iubít
Iți re'ncepea povestea-i ce ne spunea la vatră,
Povestea-așá frumósă și fără de sfērșit!

Er noi eu ochii veseli, sclipind de fericire,
Ne imbulziam pe brațe-i noi dragii sei nepoți,
Și pironind pe densusul setósa-ne privire,
Il ascutam in visuri perduți copiii toți.

Dar moșul, stélpul casei, ce ne spunea pré multe,
Acuma cine șcie de mai trăiește el;
Și de trăiește, cine poveștile-i s'asculte,
Când noi sântem departe și bietu-i singurel?

S'a dus și el și roiul de rude și tovarăși
Ce-'n somnu-mi câte-odată aprópea-mi îi visez
Și véd, că printre densusii rid, cánt și me joc éráși,
Când, pentru-o clipă mórtă, copil voios me cređ.

Me duceți ér odată pe munții patrii mele,
Pe plaiuri inflorite, acolo unde-am fost,
Să véd locul meu mândru, vecin de nori și stele . . .
El cel dintei să-mi fie și ultim adăpost.

G. Murnu.

Spre mare.

— Novela. —
(Urmare.)

III.

Acum sânt liniștit și me gândesc la cele intém-
plate ca la niște visuri dulci. Au trecut tóte!..
Tóte trec și se uită in lumea asta.

Dar ori cât sânt de liniștit, spun drept că
me mișcă și acum acéstă pagină din viéta mea.

A doua di, cătră séră, eșind prin băi, vē-
dui pe Matilda in acelaș loc in care o întâlnisem
nóptea ce urmase. Ea citiá și mama ei lucrá. Me
simți dator să me apropiu de dênsele ca să le dic
bună ziua. Matilda me primí cam rece. Pe când eu
vorbiam cu bētrána, dēnsa își urmă cetitul. Gândii in
mine că e aprópe o necuviință ceea ce făcea, dar,
ca ori ce om căruia îi este drag un lucru, me sim-
țiam gata s'o iert, decă mi-ar fi arátat cea mai mică
intenție de-a voi să me rănescă. Ea inse cetiá cu o
liniște nespúsă. Când plecai, ími intinse mâna cu bu-
nătate și se uită la mine lung. Nu rosti inse nici un
cuvént.

După ce prândii cam in silă, o pornii in sus pe
marginea apei. Cerul, cărpit ici și colo de nouri, se
vedea tot in luciul negru al lacului. Luna nu rēsá-
rise încă și, spre apus, cea din urmă viéta a sórelui
se zugrăvia pe scoborișul ceresc intr'o colóre stră-

vegie de argint, pe a cărui pânză cumpenele dela puturi și rarii pomi ce se iviau pe întinderea câmpului se desinau minunat de bine. — Me dusei de parte pe marginea unui lan de orz, până perdui din auz sgomotele lăutarilor dela birt. Pacea câmpiei îmi era dragă. Miile de ființe, care trăesc în singurătatea erburilor, își destăinuiau neînțeleșa lor viață în felurimi de sunete și de țiriuturi bizare, care alcătuiau ca un singur glas, ce se înalță, pierdându-se în vîzduhul lin al nopții. Ostenit, me întinsei pe pământ, cu fața la cer.

Mare și nespusă este taina ce se intinde deasupra noastră fără de drumuri și fără de hotare. În lăuntru ei, bulgării aprinși par atâtea ținte de diamant cu care o mână nevădută ar fi prins draperia nopții de bolta tăriiilor, — ér pulberea de stele, stropitura unei imense bidinele de zugrav muiată în lumină. Cât e de sus și de adânc! și cât de mult me atrage! . . . Pe ce cărări se duc nevinovatele stele care cad, și ce legătură este între ele și noi, de tresărîm când ele pier în întuneric? Cine ține cărma atâtor lumi de o spăimîntătoare depărtare? . . .

Totdeauna mi-a părut reu că n'am învățat astronomia, dar n'am nici un mijloc de-a îndreptă ceea ce nu s'a făcut la vreme. M'am gândit inse foarte des și foarte serios să me fac marinar. Intre mare și cer este o strînsă prietenie și, între amîndouă, omul trebuie să fie cu totul altfel: mai puțin iubitor de sine și mai adevărat.

În adâncul nopții se auzi de-odată un glas ră-tăcit de fluer, care îmi cobori mintea ca un fulger din naltul cerului la pământ. Gândii mai întei că eră vreun cioban călător, care își intovărășia uritul cu viersul fagului. Vădînd inse că sunetul nici creșcea, nici descășcea, îmi vini în minte că pôte fără să șciu am luat drumul stănei. Atunci răpede me sculai și pornii spre partea aceea, spre a întrebă pe ciobani decă a fost de cu vreme lume din Lacul-Sărat pe la dênșii. În adevăr, la câteva sute de pași de mine, văđui focul arđînd dinaintea colibei și o lature omenească luminată de flacăra vrășcurilor. Nu-mi veni cătuș de puțin în minte, că puteam fi necinstit de căni séu huiduit de ciobani. Și se vede că șcie Dumneđeu de șcirea rătăciților, căci nimic de felul acesta nu mi se întemplă. Baciul îmi respunse, cu vorba lui domolă și liniștită, că a fost destulă lume.

Nu șcieam cum s'o întorc mai bine ca să fac pe cioban să-mi spue ce fel de lume fusese pe la stână. Par că îmi eră frică să nu ghicască că scopul meu eră de-a află ceva despre Matilda. Fusese și dênșea? Eră veselă, eră tristă? . . . Baciul da din umeri cu nepăsare.

În cele din urmă plecai, ducînd cu mine descurăgiarea care insoțșee, în asemenea împregiurări, pe toți ómenii nehotărîți. Ce-aveam de făcut? Unde eră s'o mai văd, ca să-i spun că totă nóptea ce trecuse nu inchisesem ochii și că, adormind tocmai despre dîuă, me deșteptasem tărđiu de tot și ostenit?

Intrai acasă aprópe fără putere. Dormia totă lumea ca un singur cap somnoros. Nimic nu mai da semn de viață. Rar, câte un lătrat de căne se înalță tânguitor în nóptea tăcută, respundînd unei caraule, care gemea încă și mai rar, de marginea satului.

Aprinsei luminarea ca să me desbrac. Fui foarte mirat văđînd pe măsă o scrisóre, fiind că, plecând din București, intr'adins nu-mi lăsasem adresa, ca să nu fiu urmărit de indiscreția prietenilor și a gazetarilor. Eră una din acele stupide și revoltătóre poftiri la nuntă, care îți vin așa, ca din cer: »domnul și dómna C. C. Ionescu au onórea a ve face cunoscută căsătoria ficei lor Mariuca cu domnu Stan Bran, etc.« Ce vinovat eram eu, în starea sufletescă în care me

gășiam, să șciu că domnu Ionescu își mărită pe Măriuca cu un domn órecare? . . . Ilabar n'aveam de Ionescu și de fică-sa, și de ginere-seu și de toți ne-bunii din lume care se hotărîiau să inmulțescă genul omenes! . . .

O svêrlii să nu se vedă și me culcai.

O sêptemână de-arêndul am văđut pe Matilda în tóte dílele. fără a-i vorbi. Ce se petrecea în sufletul meu, când o întelnim, n'am putut nici odată bine pricepe. Șciu numai că ori de câte ori o zăriam, mi se părea un moment că me inec, simțiam așa ceva par că n'aveam destul aer împregiurul meu, și-mi trebuia o putere de uriaș ca să-mi liniștesc bătăile inimei și să-mi scot pălăria când treceam pe lângă dênșea.

Intr'o dí, făcusem tocmai o lungă primblare pe câmp, după o baie rece, și intram în sat, când la cotitura unei ulițe me întelni cu dênșea față în față. Atăta eră de neașteptată acésta întelnire, încât se vede că-mi schimbă figura cu totul și me pironi în loc. Fie că dênșea întelese acésta, fie că voia să-mi spue ceva, o văđui venind drept la mine cu mâna întinsă și riđînd.

— Bună diminéța, îmi díse; ce te mai faci? e o vecinicie de când nu te-a mai văđut nimeni. După aceea se oprí și se uită lung la mine.

— Da ce ai? Ar díce cineva că te-ai întelnit cu vreun urs . . . séu pôte nu ești bine?

În sfêrșit putui și eu să îngân doue vorbe:

— Nici una, nici alta: sînt numai ostenit.

— Șcii, îmi díse, că mama a trimis să întrebă de dta; mai întei fiind că nu te văđuse de atătea díle și te credea bolnav, și apoi fiind că am hotărît să mergem diseră la Dunăre.

— E cam nour; nu cred să ve puteți duce.

— După cât se vede nu pré ești iubitor de astfel de petreceri.

— Dimpotrivă, me grăbii a respunde, sînt gata să plec.

Vedeam în acésta preumblare singurul mijloc de a me apropiá de dênșea mai mult, de a o vedé mai îndelung și mai în pace, și pusei pré multă grabă în respunsul meu. Ea plecá ochii în jos. Niște vine subțirele de roșétă, ca cele ce trec prin fóia macului sêlbatec, i se urcară în obraz. După câteva secunde de tăcere, se uită din nou la mine cu órecare stăruință:

— Ești tot atât de gata de-a merge ca și acum câteva díle, la stână? îmi díse, întindîndu-mi mâna.

Nu șciu de ce, ori de câte ori mi s'a părut că am pré multă dreptate, față cu un om care se indoeșce de mine, n'am putut să-l fac să 'nțelegă prin vorbe că am dreptate.

Luai mâna Matildei cu órecare sficiune și me mulțumii a clătina din cap.

— Decă așa cređi . . . ce să-ți fac?

— Eu nu cred nimic, îmi díse depărtându-se.

Cine pôte pătrunde gândurile omenești . . .

Ne despărțirăm. După câțiva pași așa îmi părea de reu că nu-i vorbisem mai mult, că par că-mi venia să me 'ntorc înapoi după dênșea. Natură afurisită, îmi díceam în mine, par că-ți pune cineva călușul în gură, de nu vrei să vorbești! Și îndată începui a me gândi cum ar fi făcut un om cu minte și cu știință de lume mai multă decăt mine: cum ar fi pornit cu dênșea la primblare și i-ar fi esplicat că nu putuse să vie la stână din pricina unei insomnii, a cărei causă eră ea, Matilda; cum ar fi strecurat cu ghibăcie câteva vorbe prin care s'o facă să înțelegă că suferă pentru dênșea, că o iubeșce etc. Inchipuirea mea, blăstêmata mea inchipuire, care e atăta de harnică la nimicuri, se puse pe lucru, și pe când

eu mergeam într-o parte și Matilda într'alta, me vedeai în minte alături de dânsa, pe câmp, ținându-i brațul cald sub brațul meu și spunându-i toate cele de mai sus.

Așa mersei până acasă. Intrând în odae, găsi un bilet dela muma Matildei, prin care eram înștiințat că în ziua aceea o societate de mai mulți domni și dâmnice voiau să facă o lungă primblare la Dunăre și eram poftit și eu să viu. Eră cât p'aci să răspund că nu pot merge, dar îmi luai răpede de sémă și scrisei doue rânduri de mulțumire, făgăduind totodată că voi veni.

Intr'adevăr, la trei ciasuri totă lumea eră strînsă pe un mēidan din mijlocul satului. Plecarăm în liniște, apucând drumul movilei, care merge printre doue lanuri de meu, până dă în șosea.

La început erau temeri de plōe, dar incetul cu începutul lumea se împărți în mici pălcuri de câte patru sēu cinci inși și, odată firul vorbeii apucat, nimeni nu se mai gândi la noui. Matilda mergea înaintea mea, însoțită de un colonel bătrân, și de un alt domn, pe care-l vedeam întotdeauna grozav de harnic pe lângă dânsa. Eu veniam în urmă, într'un grup de doue domnișore și doi militari, și așa se țineau mai multe șiruri de domni și de dâmnice, cari vorbiau de ceea ce le trăsniă prin minte.

La movila de pe șosea ne oprirăm câteva minute. Eram în mijlocul câmpului. Cât vedea ochiul împregiur, holdele se întindeau, în lășii aurii și verđi, ca și cum ar fi fost atērnate de lungul șoselei, care trecea pe dinaintea noastră ca o sfōră albă ce părea că lēgă cele doue capete ale orizontului. Spre resărit munții Măcinului se iviau sprinteni în bruma sură a vēzduhului, și, în pōlele lor curgēnd Dunărea, dintre copaci resăriau pânzele cele mai de sus ale corăbiilor, care păreau aidoma niște fluturi ce se jucau pe cresta pomilor.

După un cias și jumătate de drum ajunserăm la satul din malul Dunării...

E curios cum apele mari produc efecte puternice asupra omului. Totă această societate veselă și vorbărețā tăcū ca prin farmec când dete cu ochii de luciul mărēț al Dunării. Un moment se părū că întinderea apei vorbește fiecărui în parte despre ceea ce avea mai ascuns și mai dulce în suflet și, chiar pentru cei ce nu aveau nimic, ochiul, atins de nou-tatea priverișcei, sta ațintit pe lungul fluviului.

Totă lumea se aședase pe o grindă ce eră trēntită sus pe mal și priviā. Colonelul, entusiasm de panorama ce se desfășurā înainte-i, me luā de braț, și scoborindu-ne incetișor până în marginea apei, începū a-mi istorisi o dragoste a lui dela Veneția. Eu eram răbdător și, cu toate că cei de sus ne chemau mereu, colonelul amenință să nu mai isprăvescā, decā un tunet puternic n'ar fi isbucnit din niște nuori groși ce veniau despre mare. Atunci ne urcarăm răpede pe mal. Matilda sta singurā tocmai la capētul grindei și se uitā, cu desăvērșire pierduā de ceialalți, în susul Dunării. Eu am cređut întotdeauna, că ceea ce este mai adānc în noi, corespunde tocmai cu ceea ce este mai depărtat și mai mare decā noi.

(Incheierea va urmā.)

Duiliu Zamfirescu.

Problemă.

u Dante bucuros m'aș duce
In paradis și in Infern
Ș-aș trece chiar și purgatorul
Și chinurile din etern.

De cumva n'ar fi pentru mine
Problemă grea, să me desfac
De blând și tristul Eminescu,
Singur cu care eu me 'mpac...

In el vēd chinul cum sugrumā,
Vēd visul vieții fugător,
Vēd tot ce sufletul dorește,
Vēd lumi ce vin și lumi ce sbor.

In el vēd omul ce se 'necā
Pe-al lumii nemilos uscat,
Vēd zdrențele inimei rupte
De-al sorții vēnt neimpăcat.

Traian H. Pop.

Teresa Raquin.

— Dramă în patru acte de Emil Zola. —

(Urmare).

Scena III.

Laurent, Teresa.

(Teresa, remasă singurā, revine cu lene și s'aședā lângă foc. O tăcere. Laurent în haine de nuntā, intrā incetișor, închide ușa și înaintezā cam jenat.)

Laurent. Teresă! Scumpa mea!

Teresa. (Respingēndu-l.) Nu, așteptā, mi-i frig.

Laurent. (După o tăcere.) În sfērșit, etā-ne singuri, Teresa mea, departe de toți, liberi de a ne iubi... A noastră este vieța; odaia această e a noastră, și tu ești a mea, scumpā femeie, pentru că și tu și legea mi-ați dat putere deplinā... (Vrē s'o sārute.)

Teresa. (Respingēndu-l.) Nu, mai așteptā; mi-i grozav de frig.

Laurent. Puiculița mea!... Am să-ți încăldesc piciorēle în mânilor mele. (Ingenuche înainte-i și încercā ai luā piciorēle, dar ea le retrage.) Dar nu veđi c'a sosit în sfērșit acea orā mult așteptată. Adu-ți aminte. E un an de când tot așteptām, un an de când noi nu ne gândim decā la astā nōpte de amor. Nu-i așa, Teresa, c'am așteptat indestul? Ș-apoi, acum trebuie să resplătim totā grija noastră după cum știi, toate suferințele și temerile...

Teresa. Da; îmi aduc aminte de toate... Nu sta așa. Pune-te pe un scaun. Să mai vorbim.

Laurent. (Sculāndu-se.) De ce tremuri? Am închis ușa, și... acum sūnt bărbatul teu. — Altădatā, când veniam, tu nu tremurai, — din contrā, rideai, vorbiai tare, chiar cu risicul de a fi surprinși... Ș-acum, tu vorbești fōrte incetinel, ca și când cineva ne-ar ascultā în dosul zidurilor astea. Haide de! noi acum putem să vorbim cāt de tare, să ridem, să ne iubim. E nōptea nunței noastre; nimene nu va veni să ne tulbure.

Teresa. (Cu grōzā.) O! nu mai đi asta, n'o mai đi... Tu ești mai galben la față decā mine, Laurent, și limba ta se incurcā pronunțānd cuvintele aceste. Nu te mai face așa de voinic. Așteptā până ce ne va veni mai mult curaj pentru ca să ne putem imbrățișā. Ți-i frică ca nesărutāndu-me să nu ai aerul unui nāuc, nu e așa? Ești copil. Noi nu sūntem niște miri ca toți ceialalți... Șeđi, — și să vorbim. (El trece pe după ea, și se razēmā de cāmin, pe timp ce ea renepe cu alt ton de voce, familiar și indiferent.) Ađi a bātut un vēnt fōrte puternic!

Laurent. Da, și fōrte rece. Dar după mēsă s'a mai liniștit.

Teresa. Aşa. O mulțime de toalete frumoase erau pe bulevard. Florile de pe copaci totuș or să cam sufero.

Laurent. Luna martie e totdeauna cam primejdiasă pentru arborii fructiferi. La Vernon, îți aduci aminte... (Se oprește. Amândoi rămân gânditori un moment.)

Teresa. (Incet.) La Vernon, eră copilăria... (Re-luând vocea-i familiară și indiferentă.) Mai pune o bucată de lemn pe foc. Incepe a se încălzi... Crezi că or să patru ceasuri?

Laurent. Nu, încă nu-s. (Trece la stânga și șede în celălalt capăt al odăiei.)

Teresa. Ce lungă e noptea asta... Ian spune-mi, ție îți place să te primbli cu trăsura? că mie nu-mi place de loc. Nimic nu-i mai plictisitor decât să te așezi o trăsură ceasuri întregi. De asemenea nu-mi place nici să mănânc la birturi.

Laurent. Totdeauna e mai bine cineva în casa lui.

Teresa. La țără mai ales.

Laurent. Da, la țără poți mânca bucatele foarte gustose... Îți aduci aminte de lăutarii ce cântau pe marginea apei... (Se scolă.)

Teresa. (Ridicându-se repede, cu o voce aspră.) Taci! La ce-mi mai aduci aminte. Fără de voie-mi, asta amintiri, le aud bătând în capul teu și în al meu, și măl începe a se deșiră cruda istorie... Nu, să nu mai dicem nimic, să nu mai gândim... În cuvintele ce le pronunți tu, eu aud cu totul altele; aud ceea ce tu gândești și nu îndrăznești ș-o spui... Nu-i așa? Tu ai fost pricina? ori taci! (O tăcere.)

Laurent. Tereso, vorbește, te rog... Tăcerea aceasta e pré grea. Vorbește-mi...

Teresa. (Merge de șede la drépta cu mâinile strânse la temple.) Inchide ochii... încercă a te liniști.

Laurent. Nu, trebuie numai decât să aud sunetul vocii tale. Îți mi ceva, tot ce vei voi, ca mai adini-orea, că vremea e rea, că noptea e lungă...

Teresa. Dar și eu me gândesc și nu pot să nu me gândesc. Ai dreptate, tăcerea e rea și cuvintele mi-ar țigni din buze... (Incercând a suride, cu glas vesel) Eră foarte rece în primărie ați dimință; îmi înghețase piciorle. Dar la biserică mi le-am încălzit binișor, pe un calorifer. Ai vădut tu caloriferul? Eră chiar lângă locul unde ne-am pus în genuchi.

Laurent. Tocmai... Grivet a stat pironit acolo tot timpul ceremoniei. Indrăcitul de Grivet, avea un aer așa de solemn... și eră așa de caraghios, — nu-i așa? (Amândoi se silesc să ridă.)

Teresa. Biserica eră cam intunecósă din pricina vremei. Ai observat tu dantela dela altar? eră de cea de 10 franci metrul cel puțin; în magazinul meu nu am nici o bucată de-o așa frumusețe. Dar mișorul cel dulce al smirnei îmi făcea reu. Mi s'a părut de-odată că am fi singuri, în fundul acelei mari biserici deșerte, — și asta-mi plăcea. (Vocea i se înăsprește încetul cu încetul.) Apoi, niște voci au început a cânta. Ai vădut tu colo, în pridvor...

Laurent. (Eșitând.) Am vădut mai multă lume cu luminări, mi se pare.

Teresa. (Cu frică crescândă.) Eră o ingropăciune. Când am ridicat ochii, am zărit o mare perdea neagră, cu o cruce albă în mijloc. (Se ridică și dă înderăt încet) Secriul a trecut pe lângă noi. L'am privit. Un secriu sărac, scurt, strimt, ticălos; negreșit că eră intrénsul vrun cerșetor, suferind, bolnăvicios... (A ajuns până la Laurent și se atinge de umărul lui. Amândoi tresar. Apoi ea reincepe încet dar arđetor.) L'ai vădut tu la Morgă, Laurent?

Laurent. Da.

Teresa. Se cunoșcea că suferit mar...

Laurent. Ingrozitor.

Teresa. Eră cu ochii deschiși, și te priviă, nu-i așa?

Laurent. Da, și eră inspăimântător, vinet și umflat de apă. Și totuș rîdea prin colțul gurei sucite...

Teresa. Crezi tu că rîdea? Ia spune-mi totul, spune-mi cum eră... În noptile în cari nu puteam de loc să mai închid ochii, nu l'am vădut nici odată curat, — și turbez... turbez de dorința să-l ved.

Laurent. (Cu glas infricoșat, scuturând pe Teresa.) Taci! trezește-te!... Vedei că adormim amândoi. De ce-mi vorbești tu? Și decă am respuns la ceva, am mințit. Eu n'am vădut, nimic, nimic... Știi că glumele noastre sînt cam próste!

Teresa. Ah! am simțit că fără voia noastră cuvintele ne vor sbucni pe buze mereu. Totul... tôte... ne aduc aminte de densusul; copacii înfloriți, lăutarii de pe marginea apei, secriurile ticăloșe ce trec... Haide, ori ce vorbă nu pôte să fie pentru noi nepăsătore... căci el... se ivește în mijlocul ori căror gândiri ale noastre.

Laurent. Sărută-me.

Teresa. Am înțeles eu pré bine că tu nu-mi vorbiai decât de densusul și eu nu-ți respondeam decât erăș de densusul. Nu e greșela noastră, decă asta ingrozitóre poveste se strecóră neconținut în ființa noastră, și decă ne trezim întotdeauna repovestind-o, fără de vreme, în gura mare.

Laurent. (Vrënd s'o cuprindă în brațe.) Inbrățișeză-me, Tereso. Sărutările noastre ne vor tãmadui. Noi ne-am căsătorit ca să ne liniștim unul în brațele altuia. Inbrățișeză-me și să uităm totul, scumpă femeie.

Teresa. (Respingendu-l.) Nu te zbućiumă, te rog. Încă o clipă. Lasă să me mai întremez; fii bun și vesel ca altă dată. (O tăcere. Laurent face câțiva pași; apoi ese repede prin ușa din fund, ca cuprins de o idee subită.)

Scena IV.

Teresa, singură.

Teresa. M'a lăsat singură... Nu te duce Laurent, sînt a ta... Nu mai e... și étă-me singură acum... Mi se pare că lampa începe a se stînge... O! de-aș rămâne prin intunec... Nu voi să stau singură... prin intunec... Dar atunci pentru ce i-am refusat eu acel sărut? Nu știi ce aveam, buzele-mi erau reci ca ghiața, și-mi părea că acel sărut m'ar ucide... Unde să se fi dus el?... (Se aude bătând la ușa cea mică.) Mare Dómne! étă că acum se întorce celalalt! se întorce tocmai în noptea nunței mele! L'ați audit? bate în scândura patului și me chiamă lângă el... Du-te, fugi! mi-i frică... (Remâne tremurând, cu mâinile la ochi. Se aude bătând ér, și cu încetul ea se liniștește, apoi suride.) Nu, nu e celalalt, e scumpul meu iubit, e scumpul meu trecut... Îți mulțumesc pentru idea ta minunată. Laurent. Da! cunosc semnele tale. (Se duce și deschide, Laurent intră.)

Scena V.

Laurent, *Teresa.*

(Ei repetă esact aceleaș jocuri de scenă ca și la începutul scenei 5, din actul 1.)

Teresa. Tu, Laurent al meu! (Se anină de gâtul lui.) Simțiam că trebuia să vii, pré iubitul meu; me gândiam la tine. Mult e decând n'am putut să te țin altfel în tótă via. nevăduți de nime

Laurent. Adu-ți aminte, că tu mi-ai răpit vana și somnul. Și visam întotdeauna cum să facem ca să

PRIMA EPISTOLĂ.

nu ne mai despărțim nici-odată... Acest vis, ătă-l indeplinit în această noapte, Tereso! tu ești coala, pentru totdeauna, la pieptul meu...

Teresa. O! ce plăcere fără de margini! ce strălucite vise de aur...

Laurent. Sărută-me dar, scumpă nevastăică.

Teresa. (Despărțindu-se repede din brațele lui Laurent, sbucnind.) Ei bine! nu, nu!... La ce ne mai folosește să jucăm astă comedie a trecutului. Lucrul cel mai vedit e: că nu ne mai iubim. Am ucis amorul nostru... Crezi tu că eu nu te simt ce înghețat ești în brațele mele? Să ne liniștim. Altmintrelea ar fi pre crud, pre neomenos...

Laurent. Oh! tu ești a mea, trebuie să te supui mie, te voi vindeca fără de voie-ți de temerile tale nervoase... Tocmai de nu ne-am mai iubi, — ar fi pre crud, — de n'am găsi în locul fericirii visate decât niște năluciri gróznice... Vino, cuprinde-mi ăr gătul cu brațele tale.

Teresa. Nu, — nu trebuie să mai ispitim suferința.

Laurent. Dar înțelegi cât e de ridicul ca, după ce ne-am iubit într'un chip așa de îndrăzneț aici, să petrecem acum o asemenea noapte... Nu va veni nimene aicea...

Teresa. (Cu frică.) Ai mai spus-o odată, dar n'o mai repetă, te rog... s'ar puté să vie...

Laurent. Vrei dar să me faci să 'nebunesc! (Ea trece la stânga și el merge spre ea.) Te-am dobândit cu un preț destul de scump, pentru ca acum să nu mi mai poți refușă nimic.

Teresa. (Sbătându-se.) Lasă-me! Vuetul sărutărilor noastre l'ar chemă... Mi-i frică, vezi tu, — mi-i frică. (Laurent merge s'o cuprindă în brațe, când zărește portretul lui Camil, deasupra bufetului.)

Laurent. (Incrementit, dând înderēt și arătând cu degetul portretul.) Colo... Colo... Camil...

Teresa. (Venind repede și ascunđendu-se după el.) 'Am spus eu bine... Am simțit o suflare rece la spatele mele... Dar unde-l vezi tu?

Laurent. Colo, în umbră...

Teresa. Nu, la pôte?

Laurent. Nu, la drepta... Nu se mișcă, ci ne privește lung, lung... E intocmai cum l'am vedit, vînēt, plin de glod, cu risul seu în colțul gurei...

Teresa. (Privind.) Dar tu-i vezi numai portretul!

Laurent. Portretul lui...

Teresa. Da, pe care l'ai zugrăvit tu, nu-ți aduci aminte?

Laurent. Nu, nu-mi mai amintesc nimic. Tu crezi că e numai portretul lui... Mi se pare că i-am vedit ochii mișcând. Uite! îi vedit încă cum mișcă... Portretul lui, ei bine, atunci du-te de-l ia deacolo... Vezi că ne sperie cu privirile lui țintuite...

Teresa. Nu pot, nu îndrăznesc.

Laurent. Oh te rog! du-te...

Teresa. Nu.

Laurent. Il vom întorče cu fața la părete, ș-a-poi nu ne vom mai infricoșă de el... apoi, ne vom îmbrățișă pôte...

Teresa. Nu, — pentru ce nu te duci tu singur...

Laurent. Pentru că... el se uită mereu la mine... Decă-ți spun că ochii i se mișcă! Me urmăresc, me zdrobesc. (Se apropie incetinel.) Voi plecă capul, și când nu l'oi mai vedé... (Ia portretul din cui într'un acces de turbare.)

Scena VI.

Laurent, dna Raquin, Teresa.

Dna Raquin. (Pe pragul uși.) Dar ore ce au ei de strigă așa?

Laurent. (Ținând portretul și contemplându-l

fără voie-i.) E îngrozitor... E acoala, intocmai ca atunci când noi l'am resturnat în apă.

Dna Raquin. (Inaintând clătînându-se.) Cerule! ei au ucis copilul meu! (Teresa, perdută, dă un strigăt grozav; Laurent spăimântat, aruncă portretul pe pat, și dă înderēt dinaintea dnei Raquin carei începe ai îngheță limba.) Uci-gași!... U-ci-gași!... (E cuprinsă de spasme, se clătînă până la pat, voiește a se ține de o perdea, ce se rupe în mânilor-i, și remâne un moment rezemată de zid, spumând de furie și gróză. Laurent urmărit de privirilor-ei, trece la drepta și se refugiază lângă Teresa.)

Laurent. A cuprins-o crisa de care ără amenințată. Paralisia se suie și o cuprinde la găt.

Dna Raquin. (Inaintând ăr, făcând o sfortare supremă) Sermanul meu copil... mișei, mișei!

Teresa. Vai! ce gróză! ăt-o sucită ca într'un clește... Nu mai îndrăznesc nici să-i dau vr'un ajutor...

Dna Raquin. (Izbită înderēt, doborâtă, lăsându-se pe un scaun, la stânga.) Nenorocire!... nu pot... nu mai pot... (Remâne nemișcată și mută, cu ochii țintuiți cu gróză asupra Teresei și lui Laurent, ce tremură.)

Teresa. Móre.

Laurent. Nu, ochii ei ne amenință... Ah! decă buzele și membrele ei tôte i-ar impetři!...

(Cortina.)

(Va urmă.)

N. A. Bogdan.

Rolul femeii în cultură.

(Incheiere.)

Cultura unei națiuni, a unui popor, se manifestă chiar și în datinele sale. Petrekerile și datinele idilice, inocente și religioase ale poporului: tôte-s câte o trăsătură caracteristică, decă acela stă mai aproape ori mai departe de civilizațiune și cultură. Infrumșetarea cu flori a vestmintelor, a templelor și a caselor în serbători mari, udarea dela San-Georgiu, mielul dala Paști, ouele roșii dimpreună cu multe altele, tôte fac câte o trăsătură din această iconă. Virtuțile și datinele naționale străbune păstrate din cultura veche și clasică, ca prin un farmec așa dicend, ne transpun ărăș în acele timpuri vechi eroice și mistice, pentru cari ele sânt cele mai dale suvenirii și prin cari ne ridicăm ărăș la mărimea străbună. Și tôte aceste le susțin, le păstrează și cultivăză femeile și numai femeile.

Virtuțile și datinele naționale străbune au cea mai mare putere întru deșteptarea și cultivarea sufletului patriotic-național și iubirei față de limba maternă, prin urmare putem dice, că femeile sânt susțătorele limbei materne, ele sânt columnele naționalității și vestalinele iubirei de patrie, ele sânt chemate în continuu a veghiă asupra acestui foc sânt, ce nici odată nu e ertat să se stingă. Și cumcă într'adevăr sânt capabile și totodată satisfac acestei chemări sublime, atât față de patrie cât și de limba maternă, ni arată nenumeratele esemple din trecut. ătă Cornelia mama Grachilor, Veturia, mama lui Coriolan, Elena, mama lui Stefan cel mare, Rucscandria, femeia lui și multe altele, cari au escelat prin iubirea nemărginită față de patrie. Dar pentru ce să ne urcăm așa înalt? Odorul divin al plantelor din florărie este dóră mai plăcut, mai atrăgător, decât a violei modeste după câmpul înflorit? Susținerea, întărirea și respândirea acestui simț dulce față de patrie și limbă nu este dreptul numai al femeilor din clasele înalte, căci fieșce-care mamă, fieșce-care femeia, chiar și din

clasele cele mai de jos, au contribuit și pot contribui și la dezvoltarea simțului patriotic-național și a iubirii față de limba maternă. Când sbiciul viforelor crude cu atâta ticăloșie ne închise nouă românilor calea dezvoltării, a progresului; când sôrtea intră în crudelitatea sa nu a cruțat nici altarele divine, ci a introdus în ele în locul dulcii limbi materne, limba barbară streină: cine a fost 6re larul limbei materne pe vetrele străbune, decât nu româncuțele noastre, cari în cuibul duios familiar au păstrat limba noastră ca o sentinelă cu pie scumpătate, limba noastră dulce și frumoasă?! Brațele vestaline, buzele corale ale femeilor române ni-a redat tesaurul strămoșesc, tesaurul cel mai scump, adică limba maternă, limba strămoșescă; ele au făcut, ca limba românească erăș să resune reintinerită »prin munți și prin câmpii« și astfel redeşeptarea culturii naționale din lunga letargia în mare parte româncuțelor noastre o putem mulțami.

Pentru cultura intelectuală și morală a unui popor este de mare importanță în ce măsură și mod posedă și se manifestă simțul estetic, atât în viața esternă, cât și în modul de cugetare și vorbire a aceluia. În fieșce-care om este deja dela natură plănătat acest simț în măsură mai mare ori mai mică, deci e foarte eronată acea părere, ca și cum simțul estetic ar pute forma privilegiu numai al claselor înalte. Diferința e numai atâta, că fiind acele clase mai înainte în cultură, deci și ideile frumosului deșeptate în ele stau pe un nivel mai înalt, ceea ce inse nu eschide, ca simțul frumosului să nu se afe până la un grad 6re-care desvoltat și în clasa de jos a poporului. Adevărul acestei afirmațiuni se invederază cu deosebire la poporul românesc, despre care este recunoscut, că »posede un simț estetic desvoltat și superior multor pop6re din Europa«, ce dovedeșce în destul atât încântătoare costume inventate și lucrata de femeia română, precum și doinele și cânteculele frumoșe, son6re ale poporului nostru. »Poetica poporului român, 6ice un scriitor insufletit — este o adevărată mină de aur cu cele mai diferite pietre prețioșe, este eden cu florile cele mai frumoșe.« Simțul estetic, cu t6te că formază proprietatea fieșcărui om, în o măsură mai mare inse este desclinit în femeii desvoltat, cari apoi îl inspiră și îl respândesc asupra pruncilor, bărbatului, asupra societății.

Și decât poporul român escelază în această privință, meritul, on6rea este de bună sēmă a femeilor române, cari au contribuit mult prin influința lor binefăcătoare întru câștigarea simpatiei lumii civilizate față de națiunea noastră, care secli întregi a trăit uitată, nebăgată în sēmă pe țermurile orientului, după cum se exprimă Alecsandri: Cultura unui popor depinde și dela starea lui materială. Starea materială a unei familii — de și nu peste tot — dar în mare parte depinde dela femeia, care cu deosebire la clasele de mijloc este sufletul subsistenței materiale a familiei. Femeia vegheză asupra ordinii, curățeniei, ea p6rtă grigea galițelor și a legumelor de grădină, căci prin cultivarea ambelor din primăveră până în t6mnă își prevede culina cu alimente gustu6șe și nutrit6re, economisând astfel nenumerate spese superflue de o parte, 6r de altă parte prin mēsa proprie totdeuna va fi în stare a susținē ecvilibrul în economie; sânetatea și dispozițiunea bărbatului și a familiei, căci după un scriitor: soția este cel mai bun medic de casă, 6r căminul este cea mai bună apotecă, pentru că ambele vindecă înainte, până când ești-lalți vindecă numai ulteriormente.

Tot acest scriitor 6ice, că femeia este alchimist și p6te chiar și aur să fierbă la cămin. Și acesta într'adevăr așa este, pentră că p6te avē un bărbat ori ce venit mare, de aici inse nu urmēză, că se va

inavuți, căci mijlocitorul inavuțirii este numai femeia, care păstrează și economisēză bine ceea ce a câștigat bărbatul. Ce e drept, femeia trebuie să aibă și ocupațiune spirituală, ca în astă privință decât și n'ar fi egală cu bărbatul, să stee și în cele spirituale apr6pe de el, căci ea este nu numai mamă, economă, dar totodată și invēțăt6rea pruncilor ei, ea începe creșcerea lor, atât cea spirituală cât și cea fizică și creșcerea acesta șc6la numai o continuă sēu mai bine 6is i dă mână de ajutor mamei întru creșcerea pruncilor. Activitatea salutară a femeilor inse nu se reștringe în cercul familiar. Cine funcționeză 6re mai ales în șc6lele de fete, în asilurile de băeți, în spitaturi și în alte institute filantropice, cari t6te ca o mrege aură cuprind întrēga societete omenescă? Cine altul decât femeile, ce e lucru foarte natural, căci băeții din asiluri eșiti din casa părintescă, de sub aripele părinteșci, fetițele din șc6le, și morboșii din spitaturi, t6ți simțesc lipsa iubirii și a ingrigirii gin-gașe, la ce numai și numai femeile sânt capabile.

Din t6te cele de până acuma vedem, că în caracterul, în natura și datinele femeilor se manifestă caracterul, natură, datinele, moralitatea: c'un cuvânt întrēgă cultura a unui popor.

Astădi cele mai culte state din Europa s'au convins în faptă despre influința cea mare a femeii care o are în cultură și tocmai pentru aceea își dau t6te silințele ca și pe femei să le împărtășescă într'o creșcere cât se p6te de bună. Și decât statele cele mai culte o fac acesta, cu atât mai ales trebuie să o facem noi românii. cari sântem încă remași în cultură, cu deosebire căci decât în genere, apoi în deosebi la noi românii tocmai femeile, respective mamele sânt acelea, cari ni-au păstrat dulcea limbă maternă, ni-au conservat religiunea națională, virtuțile și datinele strămoșești și portul străbun: t6te cele mai scumpe tesauze. Trebuie deci să nisuiim din t6te puterile la educațiunea femeilor, căci acel popor, în a cărui ochi femeia este privită de o ființă degradată și dejosită, acel popor, care nu se ingrigeșce de educațiunea femeilor, acela de sigur va peri, acela nu p6te avē un viitor sigur; și din contră poporul în șinul căruia femeia se bucură de o stimă și apreciere cuvenită, de o educațiune bună, acela va progresă cu pași siguri în cultură, acela va avē un viitor sigur, acela nu va peri nici odată!

Aurelia Rubenescu.

Balade și doine.

(Din Marămuș.)

 6ate hide și ciu66șe,
 De-s pe mama mână66șe,
 Că-s harnică și frumoșă.
 Nu fiți hide mână66șe,
 Că mămuca nu-i de vină,
 Că-i de vină m6șa mea,
 C'a țipat cupa pe flori,
 Să fiu dragă la feciori,
 Cu la mari și cu la mici,
 Cu la cruce de voinicii.

Hai dorule nu și nu,
 Cine ești mândruluț tu?
 De te țini așa lotru,
 Că șciu că nu ești miel gras,
 Mie-mi cată să te las
 Și la țerg de te-oi mână,
 Nime nu te-a cumpără,
 Că de dor i plină lumea.

Ioan P. Coman.

Scrisoare din București.

O aniversare. — Ruy-Blas. — Doi poeți. — Postscriptum.

15/27 aprilie.

Cum C. A. Rosetti a fost nu numai un om politic, ci și un bărbat care se indeletnicia cu artele, cu deosebire cu aceea a poeziei, e la locu-i, cred, a aminti în această scrisoare despre a patra aniversare a morții marelui democrat și decan al presei române, aniversare care s'a serbat de către veneratorii memoriei lui Rosetti la 8/20 a lunii curente. Intrăga presă liberală din capitală a scris articole în memoria marelui cetățean și foarte mulți s'au dus afară la cimitir pentru a depune corone pe mormântul celui care a luptat atât de mult pentru regenerarea atât politică cât și culturală a României.

Și accentuez acest din urmă cuvânt, căci cei mai mulți cred că Rosetti a fost mare numai ca bărbat politic; nu, el s'a câștigat mari merite și ca om de știință: Academia decă s'a înflințat, apoi nu puțin dădorește lui Rosetti, care a luptat cu trup și suflet pentru fondarea acestei înalte instituțiuni de cultură română... În ajunul aniversării chiar, academiciantul dl V. A. Ureche ne spunea în redacția »Românului« că va scote în facsimil statutele Academiei pe cari le-a compus dsa cu C. A. Rosetti și care manuscris se vede cum ici și colo, în multe părți chiar, a fost corectat și adăogit de chiar mâna lui Rosetti.

*

Joi, la 13/25 c. s'a jucat la Teatrul Național pentru prima oră »Ruy-Blas«, dramă în cinci acte de V. Hugo.

Puțini vor fi cari să nu cunoscă cuprinsul acestei renumite piese teatrale, puțini vor fi cari să nu fi aușit de nefericita căsătorie a Dnei Maria de Nairburg cu regele Spaniei, Carol VI, bătrân și sec, care nu se ocupă decât de vânătoare, ăr ministrii sei furau de ruinaseră cu desevărșire Ispania, odată atât de mare, — de amorul lui Ruy-Blas, lacheu, cătră frumoșă regină... Și cum Don Salust, ca să-și resbune pe regina care-l ofensase, face din lacheul seu un Don Cesar, pe adevăratul Don Cesar de Bazan punându-l din cale, introduce astfel pe Ruy-Blas în palat. Acesta aici înainteză repede și câștigă favorul și dragostea reginei. Dar într'aste Don Salust urmază cu infernalul seu plan de resbunare și prin diabolice intrigi surprinde pe regina în mieș de nôpte în odaia lui Ruy-Blas. Ea leșină, ăr când Don Salust i pune să iscălăscă abdicarea, se revoltă. Este inse gata a cedă, când Ruy-Blas pe care într'aste Don Salust îl înjosise, sare și rupe pergamentul și spune reginei totul ce a făcut Don Salust, cum l'a prins și pe el în mreșea sa, dar dânsul nu șcicia decât în această sêră de planul de resbunare... Regina rămâne ca treznită. Ruy-Blas străpunge cu sabia pe Don Salust ș-apoi în desperarea lui că regina nu voia să-l ierte, bé otravă. Regina sare la el, dar totul e târșiu: el mîre în brașele ei, fericit că ea totuș l'a iertat și iubit...

Puțini au vîșut inse cum aceste trei roluri admirabile au fost interpretate de cei mai mari artiști ai scenei române: dna Aristița Romanescu și domni Gr. Manolescu (Ruy-Blas) și C. Notara (Don Salust.)

Arta a ajuns la acești actori la un grad de așă perfecție, încât noi bucureșcenii nici nu-i mai criticăm, îi aplaudăm și admirăm numai.

*

Cei doi poeți despre cari v'am făgăduit a ve vorbi încă în precedenta mea scrisoare, sînt domni I. Nenișescu și Mircea Demetriadi.

Fac pôte o greșelă că-i pun alătura, căci de sigur un caracter cu totul deosebit, superior au poesile dlui Nenișescu, decât acelea ale dlui Demetriadi.

Eu mărturisesc că din tôte poemele resboinice române, »Șoimii dela Resboieni« mi se pare mai bună, atât ca simțire, cât și ca limbă. Simțirea se revêrsă cu atâta belșug, ăr cuvintele fiecare sînt așă de puternice, încât de sigur ără destul ca dl Nenișescu să scrie numai atâta, pentru ca numele seu să rămână în istoria literaturii nôstre.

Nu-i mai puțin adevêrat că poesile de dragoste sînt mai slabe. Și nu este ceva nenatural acesta: sînt produse ale tinereței, când scrii nu pentru că șciii arta poeziei, ci pentru că simți sufletul plin de o dulce și blândă dragoste, și de sigur că puțini vor negă că nu este plin de iubire și demn d'a fi numit poet un tiner care la vârșta de 16 ani, cum a fost dl Nenișescu, scriea versuri ca aceste:

„Haide draga mea cu mine...

„Sus la munți e dulce viêța:

„Cu cântare sêra vine,

„Cu zimbire diminêța.

„Sus la munți sfânta iubire

„N'are umbră nici sfêrșire,

„Căci de piscurile mari,

„Presărate cu stejari

„Și cu stânci și cu hârtôpe

„E și Domnul mai aprôpe.

Și sînt multe strofe ca acestea, pline când de dor, când de o dulce reverie și tôte de o sântietate care-ți face bine sufletului.

Cele resboinice: »După 27 august«, »Cântecul Dobranțului« și »Cântecul Tunarului« pot fi puse alătura cu cele ale dlui Alecsandri adunate sub titlu de »Ostașii nostri.«

*

Să vedem acum pe acele ale dlui Demetriadi.

Sînt, în București mai ales, o sêmă de tineri cari din copilărie încă au început să cităscă produsele literare ce șilnic se aduc fie prin presă, fie în reviste literare, ăr ajungênd în gimnasiu scriu poesii, le publică chiar. Mulți din ei ajung în felul acesta la o însemnătate ôrecare: printre nenumăratele versuri ce scriu, găsești adesea lucruri bune, și ajung astfel, fără ca să șcicie ori să vrê pôte, să fie numerați între poeți.

Un astfel de tiner pare a fi dl Demetriadi.

Frunșărind prin ale 143 pagini ale volumului de poesii scos acum de curênd de dl Demetriadi, găsești versuri, poezie intrêgă chiar, de o netăgăduită valôre, cum e abunăôră »Pădurea«, scrisă într'o limbă ușôră, dulce; apoi »Nascerea Venerei.« Mult e puternică poema păgână »Pygmalion.«

Sînt apoi între poesile aceste forme noue, dintre care lôrte reușită »Prima Sextină« din care citez următorele rënduri:

„Se duse ôrna stêrpă pștiului, verdêța

„Din nou smaltéză câmpul și cerul esenin.

„Se duse și zăpada și 'nghețul, s'a dus cêța;

„In tot e veselie, in tot resullă viêța,

„Căci primăvêra ride, cu trailul dônsei lin.

„Dar primăvêra creșce prin flori ghimposul spin!

„Și inima-mi d'asemeni uritul cu-al lui spin

„O 'nghimpă, ea păleşce intocmai ca verdêța

„Când ploile n'o udă.....

Reușit este și »Pianistul«, sonet dublu.

Nu este inse mai puțin adevêrat, că sînt multe strofe confuze, banale, că pentru a scôte la capêț

versul, dl Demetriadi fabrică cuvinte ca »băsmind« (in loc de povestind,) că rënduri ca :

Minune neașteptată . . .
ori
P'o dină 'ntre deife
sëu

Așteptă-ale lui ðile să-i fie acum ursite

sunt greoie. Și găsim in multe părți asemeni versuri. Cu toate acestea eu cred, că un volum unde găsești versuri ca :

»Drăgălașe păsărele
»Intre ele
»Duprin cuiburi, intr'un cânt:
»O salută cum s'arată,
»Seninată
»Þiua  r ș, pe p m nt . . .

și alte asemeni ușore și line versuri sunt o dov dă, că totuș avem a face cu poezii cari de și in mare parte sunt slabe, dar partea bună este o garanță că sunt scrise de un viitor poet, de un tiner care el singur va trage cu condeiul peste părțile slabe și 'n alt volum ce va sc te pe viitor, ne va da poezii cari să fie gustate cu plăcere t te.

In precedenta scrisore s'a strecurat o greșelă de condeiu : că dl Nenitescu a fost redactorul »Revistei Noui« in loc de al revistei »Ț ra Nouă.«

*

Postscriptum. Diser  la Teatrul Național se va juc  »Romeo și Julietta« in beneficiul dnei Aristița Romanescu ; joi la Ateneu conferința dlui Gion despre »Invet m ntul Istoriei in școl le n stre.«

Ioan Russu.

Prelegeri publice in Cernăuți.

Ciclu prelegerilor gratuite ale Societății pentru literatura și cultura română in Bucovina, singura nóstră distracție in  rna trecută, s'a terminat. Aranjarea lui avem de a-o mulțami nainte de t te vicepresidentului societății, dlui archimandrit Miron Mihaiu Călinescu și dlui secretar al ei, dlui Dimitrie Socolean. Dl Călinescu este încă unicul veteran care cu o energie necurmată și o destoinicie admirabilă stă in fruntea mișcărilor naționale.

Ciclu prelegerilor a fost deschis de cătră profesorul Ion Bumbac, care a vorbit despre frumosul și gradele și puterea lui fermec tore.

Dl Dimitrie Socolean vorbi 'n urmă, despre folosul istoriei in educațiunea popórelor. Cu o claritate rară vorbi dlui int iu despre folosul istoriei in genere ș-apoi incep  a desf șur  folósele, ce le-am tras din studiul istoriei pentru renvierea românismului și naționalismului la noi. Cu mari greutatea avea a se luptă la inceput românismul la scrierea istoriei sale. Șincaiu fu cel dint iu istoriograf din epoca regenerării lui și s rtea intr g  și persecut rile ilimpinser  la nevoi grele, căci la sf șit fu silit să p rte cronica sa in desagi pe spate, ca să-și p t  găsi un adăpost. Ideea lui inse n'a murit, generațiunea următore a adus victorios la indeplinire ideile lui regener tore. Și in timpul present are istoria la Rom ni acelaș rol, ce-l are la t te popórele.

Dsale  i urm  dl Constantin Morariu, care cu o scrupulositate de admirat ne-a făcut ic na educațiunii n stre din trecut. Nu unul din ascultători și ascult tore s'o fi ingrozit de măgarul lui Theil, cu care se instr in  Românul in școlă de limba sa și prin care s'a atras at ta ur  contra limbei române in Bucovina. Catolicii controlau școl le românești, unde se

propog  cu predilecțieune catolicismul și limba pol n . Multe școlă au fost inchise, căci Românul nu voi  să se lapede de religia sa. Multe nume românești au fost polonizate și mulți copii rom ni au  șit din școli cu nume leșești, neșciind mai mult limba lor. Poziția Românului inse s'a indreptat după 48 ; școlile au venit  r ș sub controla sa, dar  fisionomia țerii a fost acum cu totul alta, consistoriul cern uțan inființ  la a. 1863 școlă reală din Cernăuți, cu condiția, ca la timpul seu profesorii ei să fie Rom ni și limba propunativ  să fie cea română. Condiția dint iu s'a implinit, cea a doua inse nu se va realis  încă in curend și p te nici odată.

Dl dr. Emilian Vojucki, profesor la universitatea din Cernăuți, a preles asupra stării sociale-etice a femeii din p g nism și creștinism. La prelegerea acésta a fost un public f rte mare adunat și mai ales damele române se gr biau să asculte prelegerea acésta interesantă. Dl profesor vorbi despre poziția femeii in anticitate și mai ales la Greci și Romani, apoi in evul mediu sub dominația creștinismului, cum și despre poziția ei din present și mai ales la Rom ni. In anticitate a fost poziția femeii mai nulă. Bărbatul își cumpără femeia și de zestre er  mai t rđiu vorba. Aș  făcea grecul antic. La Romani poziția ei a fost mai favorabilă. Tocmai creștinismului er  dat, ca să r dice destinația femeii. La Rom ni f c  preleg torul distingere intre femeia țeranc , cuc na din t rg s u burghes  și aristocrată, femeia din stările cele mai inalte. Dl profesor vorbi numai despre țeranca română, care in preleg torul a găsit admir torul cel mai mare. Ea-i, care ține gospodăria, ea-i care conservă cu sfințenie tradițiunile românești și limba română. De desdeminet  până t rđiu seră ea lucr z  neostenit. Ea-i o cons t  fidelă a bărbatului ei, o mamă bună pentru copii și o gospodină deseversit .

Dl Isidor Ieșian a vorbit de »noroc« cu o iscusință deosebită. Dlui urmări mai pe la t te popórele și in deosebi la Greci, Romani, Germani și Rom ni ințelesul norocului. Dlui consult  pe scriitorii greci și Romani, cum și pe filosoffi moderni, asupra părerilor despre noroc. Publicul a fost f rte atent la desfășurările invet te ale preleg torului. Nu o damă a ramas cu lacrămi in ochi, auđind, unde stă norocul adev rat al omului. Dlui distinse intre norocul predestinat de sórte și norocul, ce-și croeșce omul singur. Mulți  s, cari la t te au mare noroc, sunt inse și alții, cari cu o acur teț  deosebită și mare zel intreprind ceva, fără să p t  f v  un folos. Totul le merge reu, pare că-s deochiați. Mulți  s inse norocul lor propriu. Diligentul și cela cu cutezanță totdeuna c știg  și ajunge ținta sa, pe c nd cel lenevos și friocos s u modest perde.

Subscrisul inse a cetit ca in totdeuna despre afl ri archeologice din Bucovina.

Ciclu prelegerilor a fost inchis de dl Ion Bumbac, care a vorbit despre datinele naționale și insemn tatea lor morală-culturală, unde mai ales esamina datinele românești și insemn tatea lor pentru traiul social și cultural al Românului.

Prelegerile au fost in decomon f rte bine cercetate și publicul le urmări cu o distinsă considerație.

Dionisiu O. Olinescu.

Fondurile Academiei române.

După darea de s m  la sesiunea anului 1889.

Când intr'unul din nrii precedenți deder m in sumar cuprinsul avutului Academiei, după darea de s m  de estimp, promiser m că ocașionalminte vom aduce date mai speciale, spre informarea mai deaprop 

a publicului nostru, asupra situației financiare a Academiei. Venim a ni împlini promisiunea.

Este știut, că Academia din București ș-a luat începutul prin un decret al locoteninței domnești, resp. al guvernului provisor dela 1866, adunându-se și constituindu-se ea mai întâiu în luna lui aug. 1867, sub titlul de »Societate academică română.« După ani 12, în luna lui iuliu 1879, societatea academică, pe baza unei legi, votate de camere și sancționate de suveran, s'a transformat și constituit în »Academia română.«

La început această nouă instituțiune n'avea decât — un mic »fond Zappa« și unul și mai mic »Cuza«; de 22 de ani, fondurile și resursele, prin donațiuni particulare, dotațiuni din partea statului și economii ale enșeși corporațiunei, mai ales decând ea este recunoscută și este activă ca Academie, au sporit astfel, încât la sesiunea de est timp, dl V. Babeș, raportorul de 15 ani al comisiei financiare, în conversațiuni neoficiale cu colegii sei, a fost în stare a le valoră la peste doue milioane de franci.

Din raportul oficial al dsale constatăm următoarele fonduri:

1. Fondul Zappa, de lei 311,750, în 80 1/2 titluri de rentă cu 5%	
2. » Cuza, » » 34,700, » 16 » » » » 5 »	
3. » Economiiilor, 115,300, » 75 » » » » 5 și 7%	
4. » Nasturel-Herescu, 37,000, » 41 » » » » 5 »	
5. » Chițu de lei 1000, » 2 » » » » 5 »	
6. » Daniel, » » 15,000 » 30 » » » » 6 »	
7. » Anast. Fet, » » 13,500, » 9 » » » » 5 »	
8. » George Lazar » » 25,500, » 40 » » r. cu 5 și 7 »	
9. » Eliade-Rădulesu, 21,500, » 41 » » r. cu 5 și 7 »	
10. » G. San-Marin, del. 10,500, » 3 » » » » 5 »	
11. » D. Hagi-Vasilie, » 20,000, » 40 » » » » 5 »	
12. » Neuschotz, de lei 22,000, » 44 » » » » 5 »	
13. » Bodescu, » » 5500, » 11 » » » » 5 »	
14. » Ion Fet, » » 17,500, » 35 » » » » 5 »	

Aceste 14 fonduri dau cifra capitală de lei 650,750, cuprinsă în titli de rentă 467 1/2.

Urméază fonduri de »nudă proprietate«, adecă fonduri ale Academiei, ale cărora venituri sânt rezervate pe viéță eređilor după fundători:

15. Fondul Obedenar, de lei 156,600, în 273 titluri de rentă cu 5, 6 și 7%.

16. Fondul Alina Stirbei, de lei 200,000, în 200 titluri de rentă cu 5%.

17. Fondul Societății Craiovene de lei 8,606 în 22 1/2 titluri de rentă cu 5%.

18. Fondul Ion Făt de lei 90,000 în 4 creanțe ipot. cu câte 10 și 12%.

Tóte aceste 18 fonduri dau cifra capitală de lei 1.105,956.

Écă și moșiile, resp. realitățile Academiei:

1. Jumătate din moșiile »Năsturel« și »Samoțești«, cu venit anual pe partea Academiei, de lei 17,000.

2. »O móră cu grădină lângă București«, după Ion Făt, d'ocamdată cu venit numai de lei 1500.

3. »Moșia Obedeni«, după P. Obedenar, cu venit anual de lei 12,000, rezervat și acesta eredelui pe viéță.

4. »Casele în București«, după Ion Făt, pe viéță în usul vèduvei.

Aceste 4 proprietăți reale au valóre de lei 770,000. Adăugându-se acestei sume în realități, ipoteca celor 1000 galbini, rentă perpetuă la fondațiunea »Zappa«, care rentă este asigurată pe moșiile lui Zappa și corespunde astădi unui capital de lei 240,000, reésă evident, că și valorile reale și ipotecari ale Academiei au întrecut milionul; întreg avutul financiar al Academiei astfel urcându-se bine peste doue milioane.

În ce priveșce venitele Academiei, acelea, după cât se póte calculă din raporturile contabilității și a comisiei financiare de est timp, provenind parte din capitale, parte din realități, parte în fine din subvențiuni de ale statului, se urcă anual până la cifra de lei 167,000.

Statul anume dă Academiei, în puterea legii, pentru scopurile ei și premie, anual 30,000 de lei; și mai dă prin buget, de un șir de ani încóci, pentru colectarea și publicarea de documente istorice câte 35,000.

Venitul fondurilor atinge la an suma de lei 56,000, ér al realităților și rentelor cam 46,000.

Dar din întregă această sumă a venitelor, 30 de mii lei sânt rezervați pe viéță donătorilor, respective eređilor: 34 mii regulat se cheltuesc pentru colecțiunile de documente; câteva mii se capitaliséză; rămăuend astfel pentru regulatele trebuințe ale Academiei o sumă între 90—95 mii de lei.

Prima epistolă.

— Veđi ilustrațiunea din nr. acesta. —

Prima epistolă!

Se n'țelege, că prima epistolă de amor. El e dus la óste, ea a remas singură acasă, veștedind de dor, de dorul lui.

De-odată inse a sosit dela el o scrisóre, prima scrisóre.

Oh! cu ce palpitate de inimă a cetit-o! Și de câte óri a sărutat-o!

Dar trebue și ea să-i respunđă.

El a rugat-o așa de frumos, să-i scrie îndată Cum ar puté tăcé!?

S'a și pus la mész, ca să-i scrie.

Dar scrisul merge greu, are în cap atâte idei și nu șcie de unde să 'ncepă?

Momentul acesta se represintă prin ilustrațiunea nóstră.

I. H.

Literatură și arte.

Șciri literare. Dl Aurel Alesandrescu a publicat la București un »studiu critic asupra poesiei între 1970—1889.« — *Academia francesă* a acordat un premiu de 1000 lei dșórei Elena Văcărescu pentru cartea sa de poesii, intitulată »Chants d'aurore.«

Ședetórea românească. Dl George Cătană, invěțător în Valedeni, comitatul Caraș-Severin, anunță, că are gata pentru tipar următorul opșor din literatura poporală: »Ședetórea românească« (séu colecțiuni de povești, balade, cântece, doine, hore, proverbi și ghicitori populare.) Acest opșor de 220 pagine e împărțit în trei părți și cuprinde: Partea I. Povești: 1, Ciprian vitezul. 2, Vecinul. 3, Pitic țințarul. 4, Ficiorul cel voinic. 5, Sēmēnații. 6, Un vis. 7, Din ómeni boi. 8, Moș Adam și baba Eva. Partea II-a. Balade, cântece, doine și hore populare. 1, Tănislav. 2, Mírza. 3, Tinerul voinic. 4, Marcu Iagărul. 5, Iancu Jianul, căpitanul haiducilor. 6, Cântecul lui Ioan Stoia. 7, Un soldat pe patul morții. 8, Un soldat la Beciu. 9, Cântece ostășești. 10, Doine și hore populare (o mulțime.) Partea a III-a. Proverbiu séu dicale românești (500), ghicitori (167.) Acest manuscript e gata de a se pune sub tipar, dar adunătorul fiind dascál românesc, n'are bani ca să-l tipărescă, deci caută un editor, care să-l dea publicității. Cine ar voi a reflectá la această întreprindere, este rugat a se adresá la el în Valedeni până la 15 mai a. c. vechiu.

Biblioteca populară bucovină. Din publicațiunea acésta care apare la Cernăuți în editura librăriei Romuald Schally, a apărut broșurica a decea. Acésta conține următoarele scrieri: Un sfat prietinesc. Ceva despre starea poporului nostru și despre modul îmbunătățirii acesteia. Unele povește economice. Prețul 6 cr.

Biografie. În editura Cancelăriei Negruțiu din Gherla a apărut: Biografia canonicului Ioan Fekete Negruțiu, compusă din acte și scrisori originale de V. Gr. Borgovan profesor. În fruntea broșurei se publică portretul răposatului și la anecse: Cuvântul funereal rostit la înmormântarea lui și o scurtă descriere a înmormântării.

Diare noue. *Nepăstirea* este titlul unui organ liberal din Craiova și *Școlul Ialomiței* din Călărași este titlul unui ziar tot cu program liberal.

Teatru și muzică.

Știri teatrale și musicale. *Dșora Bărsescu* a jucat cu mare succes rolul Rhodopei în »Gyges und sein Ring«, care de curând s'a reprezentat întăia oră în Burgtheater din Viena. — *Dl George Dima* a publicat la Lipsca un caet de compoziții musicale germane sub titlul »Lieder und Gesänge«, despre care o fôie musicală de acolo scrie favorabil și arată că dl Dima e un talent. — *Dna Darclée* (Hartular) a părăsit Opera mare din Paris. Frumôsa Margareta a fost angajată pentru stagiunea viitoare a Teatrului din Niza de dl Raoul Gunsbourg, cu 8,000 de lei pe lună.

Teatrul Național din București. Stagiunea s'a închis la 15/27 aprilie. Bilanțul artistic și finanțial reprezintă un *fiasco* complet al direcțiunii actuale. Dl director general Caragiale ș-a dat dimisiunea. Cine va fi numit locul seu, încă nu se știe.

Teatru românesc la Făgăraș. Societatea română de diletanți, după o paușă destul de lungă, a început erăș să dea reprezentațiuni teatrale. Prima s'a dat la 14/26 aprilie, cu care ocaziune s'a jucat comediele »Florin și Florica« și »Drumul de fer« de Alecsandri. În prima au jucat dșora Elvira Făgărașan și dnii Nicolae Ludu și Lepedean; în a doua a escelat dna Victoria Aron. Asemenea au jucat bine dșorele Elv. Făgărașan, Laurenția Țipu, El. Nicodinescu și dnii Băcilă, Nic. Ludu, I. Dejenariu, I. Mureșan, N. Lepedean. După reprezentațiune urmă dans.

Teatru românesc în Cluș. Inteligența română din Cluș va arangia la 5 mai n. o petrecere de vără, precedată de o reprezentațiune teatrală de diletanți, în favorul Reuniunii femeilor române din Cluș și giur, în »Lumea Nouă.« Presidentul comitetului arangiator e dl dr. Aureliu Isacu avocat, secretar dl I. R. Chereșes jur. abs., cassar Alesandru Halița stud. fil., controlor Cassiu Maniu stud. jur. Se vor reprezintă piesele: »Pentru ochii lumii« séu »Cum se 'mbătă lumea cu apă rece«, comedie în 2 acte localisată după Labiche, de Virg. Oniț; »Creditorii«, comedie într'un act de V. Alecsandri. În prima vor jucă dșorele Iustina Gall, Cornelia Pop, Marița Nasta, Aurelia Galea, Leontina Pop, Virginia Pop, și dnii dr. Iosif Farcaș, Al. A. Epurean, Victor Mihu, Vasilie Ianza, Pompiliu Dan, Iacob Făgărașan, Alesandru Bohățel, Romul Roșescu și Aureliu Oltean. În a doua va jucă dșora Elisa Nasta și dnii Valeriu Albui, Florian Muntean, Ioan Comșa, Alesandru Bohățel, Pompiliu Dan, Victor Colceriu, Clemente Barbul și Simeon Tamaș.

Piesă musicală nouă. Dl Carol Decker din Iași a compus o nouă polcă-mazurcă »Sôrta mea.« Ea a apărut în editura dlui A. L. Patin în București.

Ce e nou?

Biserică și școlă. *Sinódele dieceselor gr. or. române*, deschise în duminica trecută, s'au încheiat spre sfârșitul săptămănei, în ordinea cea mai bună. — *Noualesul episcop al Caransebeșului*, Rds. D. vicar Nicolau Popea, după cum ni se dice, și din partea guvernului are să fie recomandat Maj. Sale spre întărire. — În *protopopiatul Mireșul-mare*, din fostul district al Cetății-de-pétră, diecesa Gherla, la 23 l. tr. s'a ținut în comuna Lucăcești conferință preoțescă, sub presiudiul protopopului Teodor Indre; cu asta ocaziune preotul Vasilie Pop din Mireșul-mare a ținut o conferință despre »Sacramentul confirmațiunei;« apoi s'a decis ca viitorea conferință să se țină la tómnă în comuna Mireșul-mare, unde preotul din Bozinta dl Ioan Pop are să țină conferința ocașională. În sfârșit invetătorul Ioan Belbe a cetit lucrarea sa intitulată »Lipsa bibliotecelor școlare séu comunale.« — *Pr. SSa episcopul de Gherla* dr. Ioan Szabó a emis un cercular, făcând apel la cler și la popor să contribue pentru ajutorarea preparanșilor săraci. — *Protopopiatul gr. c. al Lușoșului* a ținut sinod în care s'a decis ca autoritățile competente să fie rugate a dispune să oprască birturile pe timpul cultului divin; protopopul D. Grecu a cetit lucrarea sa despre cauzele sărăcirii poporului român. — *Protopopiatul gr. c. al Coșocnei* a ținut sinodul seu la 24 aprilie în comuna Jucul, sub presiudiul protopopului Ioan Hossu. S'a decis ca fiecare preot să dea câte 5 fl. pe an pentru fondul preoșilor neputincioși, apoi s'a constituit biuroul. — Reuniunea invetătorilor gr. or. a *despărțământului Cluș* va ținé adunarea sa generală în 5 maiu n. în comuna Calatamare, sub presiudiul dlui G. Prigonă.

Reuniunea femeilor române din Cluș și giur va ținé duminică la 5 maiu adunare generală, spre a votă unele schimbări necesare în statute. Presidenta Reuniunii e dna Ana Pap-Lemeny, secretar dl B. Podobă.

Anticități descoperite. *La Șimleu-Silvaniei* un lucrăș român, Ioan Oitean, a descoperit în ajunul Pașcilor o comóră de anticități: trei păhare de aur, un brățar mare, petri scumpe și giuvaericale, cu sculpturi gothice, în valóre de 10,000 fl.; se crede, că ministerul le va cumpără pentru museul din Budapesta. — *La Alba-Iulia* Societatea istorică și archeologică a descoperit o baie romană, care constă din 16 încăperi mai mici și 7 mai mari. Sub odăile acoperite parte cu țigle roșii și albe, parte cu mosaic, s'au aflat coridóre suferane, țevi de conducere și de ventilație de felul celor din Aquincum, mai de parte, s'a descoperit picturi murale, o lampă, vase și monede. Baia pare a fi din timpul împăratului Filip III. — *Aprópe de Buda-vechiă* s'a aflat cu ocaziunea unor săpături un minunat sieriú de pétră. Pe coperiș, care este în forma de arc, se află sculptată în drépta vênătórea Dianei, ér în stânga Olympus cu șteii. Sieriul dateză din anul 63 înainte de Christos. — *La Foth* lângă Budapesta, în o grădină s'a găsit un altar al șteiței romane Mithra. Din inscripțiune se vede, că el a fost ridicat de Septimiu Sever, care a domnit începând la 197 după Christos.

Știri militare. *Vicecolonelul Avram de Cassan*, dela regimentul de infanterie nr 31, a fost înaintat la rangul de colonel. — *Căpitani de cl. I. Ernestin Mărginean* dela regimen. de infant. nr. 50 și Vasilie Șandor de Vist dela regimentul de infanterie nr. 64 au fost distinși cu crucea militară pentru merite. — *Sublocotenentul Aurel Petrovici* dela reg. de inf. nr. 31 a fost transferat la reg. de inf. nr. 51.

Din România. *Regele Carol I* la 20 aprile a ajuns etatea de 50 de ani; tot atunci a serbat a 23-a

aniversare a surorii sale pe tronul României. — *Regele și regina* au vizitat de curând institutul de bacteriologie din București, de sub direcțiunea dlui dr. Victor Babeș, cu care ocaziune a asistat la diferite esperințe ce s'au făcut prin proiectarea luminei electrice. — *Dl Vasile Alecsandri* a exprimat ministrului de externe al României dorința d'a se retrage din postul de ministru resident al României la Paris; ministrul de externe, după cum scrie »Românul«, l'a chemat imediat în țară pentru a se înțelege. — *Moștenitorul tronului*, principele Ferdinand, a sosit la București în 1 mai n. și a fost primit cu mare pompă.

Un dar muzeului român. Dl D. Sturdza, fostul ministru român, a oferit muzeului de anticități din București o colecțiune de obiecte de bronz din epoca preistorică, compusă din 530 bucăți, care obiecte au fost descoperite la Spenlaca (Transilvania.) Ministerul a adresat dlui Sturdza mulțumiri pentru acest prețios dar.

Dieta a discutat și votat legea de recrutare; apoi a început discuțiunea asupra bugetului pentru anul curent. Se crede că discuțiunea are să fie lungă.

Institute de credit. *Lugoșana*, institut de credit și economii pe acții în Lugoș, a început activitatea sa la 1 mai n. Capitalul social este 57,000 fl., cu 570 acții à 100 fl. Direcțiunea s'a compus astfel: director dl Const. Radulescu și dnii dr. George Popovici, dr. George Dobrin, Vasile Niculescu, Vasile Iorga, Lazar Barbu și Ioan Micău. Membrii comitetului de supraveghiere sunt dnii: Ioan Nedeleu, N. Birescu, dr. St. Petrovici, N. Muntean și Const. Popovici. Intre fundatori se află și dnii Antoniu, Alexandru și Eugen Mocsonyi, Trăian Doda, I. Curescu, Coriolan Bredicean, dr. G. Dobrin, Const. Radulescu, G. Lazaru, br. Charles Billot, Emanuil Ungurian, Toma Galetar, Ioan Budințan, dr. Aurel Maniu, dr. G. Vuia, Ilie Trăila, colon. Teodor Seracin, căpit. Trăila Stroescu, Titu Hațeg, dr. George Popovici și alții. — *Victoria* din Arad va ține la 12 mai n. adunare generală extraordinară, spre a se alege trei membri în comitetul de supraveghiere. — *Proții din districtul Cernăuți* în Bucovina au ținut o adunare, în care au decis să nființeze o bancă pentru ajutorarea țăranilor.

Mănuși istorice. Dilele acestea s'a ținut în Paris o intesantă esposițiune de mănuși, la care au fost espuse și mănuși din timpul Romanilor, ba și mănuși de acelea, de cari purtau femeile fruntașe ale Grecilor; mai departe mănuși vechi engleze și franceze. Dintre mănușile engleze mai interesante sunt trei părechi de mănuși ale reginei Elisabeta a Angliei, de-orece ele arată, că regina a avut niște mâni așa de mari, încât nici cel mai robust bărbat n'a putut s'o intrăcă. Peste tot se vede, că mâinile mici numai în timpul mai nou au început să fie mai iubite. Dintre femeile domitoare de aji, judecând după mănușile dela această esposițiune, cele mai mici mâni le are regina Spaniei.

Necrologe. *Ecaterina Neteu* n. Boghe, soția dlui Gavril Neteu emerit protopresbiter gr. or. de Tinca și paroc în Varad-Velențe, a încetat din viață la 26 aprilie, în etate de 65 ani, în al 50-le al căsătoriei sale. Inmormântarea s'a făcut la 28 aprilie, celebrând Rds. D. protopresbiter Toma Păcala, cu asistență de mai mulți preoți și ținând ănsuș discursul funebral. — *M. V. Selagian*, absolvent de teologie al diecesei oradane, fiul protopopului Ioan L. Selagian din Vezend, comitatul Sătmar, a încetat din viață la 19 aprilie, în etate de 26 ani. — *Alexandru Tulia*, paroc gr. or. în Câmpuri, în Ardeal, a murit în etate de 32 ani.

Moda.

Mari schimbări așteptă în costumele noastre din vremea frumoasă; schimbări aprăpe radicale. Din ce în ce mai mult rochiile merg spre forma princesse, care va fi adoptată ca un ce nou și de chic.

O modă vechie care revine. De multă vreme se purtau numai ciorapi colorați. Acum se pare că vom începe din nou a purta ciorapi de fil d'Ecosse albi; deja la Paris multe elegante au început a arboră — comparația e cam nepotrivită, dar fie! — odată cu niște pantafiori mici și foarte drăguți, ciorapi albi.

Nimic nu e mai stupid înse decât acești ciorapi albi și moda fusese bine inspirată când îi lăpădase ca netrebnici. Ca ciorapi numai cei de culcre sunt eleganți, ori ce ar face moda parisiană. Și nădăjduesc că această încercare va căde și că estremitățile elegantelor noastre vor fi scutite de rușinea albului ciorap așa de plictisitor la vedere.

O nădăjduesc cam slab înse; căci ved că femeile se cam pricep puțin în infrumșetare și imităză orbeșce ori ce hotăreșce moda — chiar cea pretinsă — din străinătate. Așa de pildă, pentru că multe pretinse elegante parisiene își vâpsesc genele, femeile noastre nu mai pot acum fără această vâpsire. Și după ce că e primejdiosă moda această, de ar da vre-un farmec ochilor! E drept că de departe ochii par foarte vioi, dar ce abătuți și chiar moleșiți sunt de aprăpe!

O modă bună ce ne vine din Paris e înse aceea a schimbării formelor corsetelor. În loc să ridice în sus pieptul, corsetele lasă un liber arbitru foarte la locul seu. Libertate tuturor! Corsetele nu mai sunt montante, ci tăiate jos și în formă de inimă.

Un elegant accesoriu pentru teatru. Un săculeț de catifea seu de pluș brodat. Fundul drept și puțin rotund. Stofa, plisată giur impregiu, se stringe sus cu o pangligă ori un șnur. Săculețul e căpătușit cu satin și are mai multe despărțituri. Într'una se ține binoculul, într'alta o oglinjioră, într'alta cutia cu pudră și puful, într'a patra flaconul cu parfum — de obicei având și el doue despărțituri cu câte-un parfum diferit. Apoi peria și pieptenele de baga servind, între acte, la arangiarea vre-uneișuvițe de păr seu la scururarea prafului cădut pe corsaj. O cutiuță cu ace de cap. Un cărlig mic ține evantaliul de săculeț.

Poșta Redacțiunii.

Dlul Gr. S. in. C. Mulțămim. Vom începe 'n numărul viitor.

Dlul dr. G. Cr. in B A sosit. Cât mai curând. Ce e nou prin Rusia?

Gerul crâncen. Nu se po-triveșce.

Plagiare. Ideea n'ar fi rea, dar executarea este foarte primitivă.

Pastelul. L'ați publicat airea, de aceea nu-l mai putem întrebuiță și noi.

Călindarul săptămânei.

Dia sept	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sorele
Dum purtât de mir Ev. dela Marcu c. 15, glas 2, a inv. 3. res. ap.			
Duminică	23 (+) St. George	5 Gotthard	4 37 7 16
Luni	24 Mart Sava și Elisav.	6 Hermina	4 36 7 17
Mărți	25 † Evang. Marc	7 Stanislau	4 35 7 19
Mercuri	26 Sant. Vasilie	8 Juvenal	4 33 7 21
Joi	27 Sant. Simon frat. Dlul	9 Grigorie	4 32 7 23
Vineri	28 Ap. Iason	10 Victorima	4 31 7 24
Sâmbătă	29 Cuv. Memnon	11 Adolf	4 29 7 25